

EESTI HARIDUSE-SÕPRADE SELTSI
TEATAJA

ILMUB VEEBRUARIS, APRILLIS, JUUNIS, AUGUSTIS, OKTOOBRI JA
DETSEMBRIS

TOIMETUS JA TALITUS: TALLINN, MUNDI 3. TELEFON 430-06

Nr. 5
OKTOOBER 1939

EESTI HARIDUSE-SÕPRADE SELTSI VÄLJAANNE
TALLINN, 1939

Kodukeskkooli õpilaste eksamitulemused 1939. aasta septembris

väga häid	4,7%	(2,4%)*
häid	28,1%	(24,0%)
rahuldavaid	54,7%	(52,8%)
puudulikke	11,0%	(18,4%)
nõrku	1,5%	(2,4%)

Üldine läbisaamise protsent sel eksamisessioonil oli seega $(4,7+28,1+54,7 =)$ 87,5.

Eelmisel sessioonil oli läbisaamise protsent 79,2.

Seega on Kodukeskkooli õpilaste tööviljakus tõusnud $(87,5 - 79,2 =)$ 8,3 protsendi võrra.

Käesoleva aasta septembrisessioonis kujunes läbisaamise protsent üksikuis õppeaineis järgmiseks:

1. emakeeles	67%	(67%)
2. matemaatikas	80%	(50%)
3. loodusteaduses	100%	(88%)
4. keemias	100%	(88%)

* klambrites andmed 1939. aasta maisessiooni kohta.

5. tervishoius	100%	(88%)
6. maateaduses ühes kosmo- graafiaga	100%	(88%)
7. ajaloos ühes kodanikuõpet.	100%	(82%)
8. saksa keeles	100%	(89%)
9. inglise keeles	50%	(50%)
10. vene keeles	100%	—
11. füüsikas	80%	(63%)
12. joonistamises ühes joonesta- misega	80%	(78%)
13. laulmises	100%	(100%)
14. võimlemises	100%	(100%)
15. käsitöös	100%	(67%)
16. riigikaitseõpetuses	100%	—

M ä r k u s: Klambrites näidatud andmed on võrdluseks 1939. a. maikuu eksamisesseioonist.

Nagu eelpooltoodust nähtub, on eksamitulemused käesoleva aasta septembrisessioonil, võrreldes maisessiooniga emakeeles, inglise keeles, laulmises ja võimlemises *jäänud endiseks*, matemaatikas, loodusteaduses, keemias, tervishoius, maateaduses, ajaloos, saksa keeles, füüsikas, joonistamises ja käsitöös on nad aga märgatavalt paranenud. Halvenemist ei saa nentida üheski aines.

Seetõttu pälvib Kodukeskkooli õpilaspere kiitust.

Kodukeskkooli juhataja.

Lõpetajad.

Kogu kooli kursuse on läbi töötanud ning kõik nõutavad eksamid õiendanud:

- a) *gümnaasiumi õppekavade piires* — Savin, Serafim;
- b) *progümnaasiumi õppekavade piires* — Brikker, Helmi ja
- c) *reaalkooli õppekavade piires* — Kohlap, Juhan; Liima, Karl ja Papp, Paul.

Lõputunnistused antakse lõpetanuile kätte kooli kantseleist lähemal ajal.

Lõppeksameid võivad jätkata:

Allisson, Valentin
Koppel, Erika
Limberg, Evlalia
Sirkas, Martin
Soon, Johannes
Alandi, Juhan
Kõiv, Leo
Lootsma, Olga
Tammaru, Salme
Tammi, Valve ja
Tiganik, Ain.

Lõppeksameid ei saa jätkata

kolm õpilast, kes osutusid nõrgaks. Neil tuleb kõik lõppeksamid uuesti õiendada.

Kodupõllunduskeskkooli õpilaste eksamid 1939. aasta septembris.

a) Aineeksamid õiendasid:

1. Eskel, August — anorgaanilises keemias, mesinduses, joonestamises, põllumehe kirjavahetuses, ühiskonnateaduses ja majandusteaduses;
2. Kallas, Johannes — joonestamises, orgaanilises keemias, ehitusõpetuses, aianduses ja mesinduses;
3. Kapet, August — orgaanilises keemias, aianduses ja mesinduses, ehitusõpetuses, metsanduses, füüsikas, põllumehe kirjavahetuses ja meteoroloogias;
4. Lilles, Jaan — ehitusõpetuses, metsanduses, aianduses ja mesinduses;
5. Pajuri, Julius — joonestamises;
6. Pikker, Kusto — anorgaanilises keemias, orgaanilises keemias ja metsanduses;
7. Puust, Jüri — joonestamises ja metsanduses;
8. Tiks, Konstatin — põllumehe kirjavahetuses, anorgaanilises keemias ja ajaloos;
9. Voll, Juhan — tervishoius, ehitusõpetuses, metsanduses, aianduses ja mesinduses.

Üks õpilane kukkus läbi orgaanilises keemias, üks — eesti keeles ja üks, kes ei ilmunud eesti keele eksamile, loeti selles aines samuti läbi kukkunuks.

b) Lõppeksamid õiendasid:

1. **M a t e m a a t i k a s** — Paist, Artemi;
2. **L o o d u s t e a d u s e s** — Voll Juhan ja Pikker Kusto;
3. **M a a p a r a n d u s e s** — Voll, Juhan; Lilles, Jaan ja Kärk, Sergei;
4. **T a i m e k a s v a t u s e s** — Paist, Artemi; Voll, Juhan; Puust, Jüri ja Pikker, Kusto;
5. **L o o m a k a s v a t u s e s** — Paist, Artemi; Voll, Juhan; Pajuri, Julius; Puust, Jüri ja Kapet, August;
6. **P õ l l u m a j a n d u s t e a d u s e s** — Kapet, August; Lilles, Jaan ja Puust, Jüri.

Üks õpilane kukkus läbi maaparanduses ja üks — taimekasvatuses.

Kodupõllunduskeskkooli õpilaste eksamitulemused 1939. aasta septembrisessioonil

olid järgmised:

väga häid	1,9% (0%)
häid	44,0% (37,5%)
rahuldavaid	45,7% (50,0%)
puudulikke	8,4% (12,5%)
nõrku	0% (0%)

Märkus: Klambrites toodud eelmise sessiooni andmed.

Seega oleks üldine läbisaamise protsent käesoleva aasta septembrisessioonil ($1,9 + 44,0 + 45,7 =$) 91,6.

Eelmisel sessioonil oli läbisaamise protsent 87,5.

Seega on Kodupõllunduskeskkooli õpilaste tööviljakus tõusnud ($91,6 - 87,5 =$) 4,1 protsendi võrra.

Töövilkakuse tõusu tõttu pälvib Kodupõllunduskeskkooli õpilaskond kiitust.

Kodupõllunduskeskkooli juhataja.

Esimese suvipraktika kohustuse

on täitnud järgmised Kodupõllunduskeskkooli õpilased:

1. Eskel, August,
2. Kapet, August,
3. Puust, Jüri,
4. Pajuri, Julius,
5. Voll, Juhan,
6. Pikker, Kusto,
7. Kärk, Sergei,
8. Klaving, Valter,
9. Paist, Artemi ja
10. Kallas, Johannes.

**Eesti Hariduse-Sõprade Seltsi õppe-
asutustesse vastuvõetud õpilased
1939. aasta augustis ja septembris.**

1. Alt, Heinar,
2. Arme, Evy,
3. Birkenfeldt, Aleksander,
4. Ehkmann, Milli,
5. Feoktistov, Hilda,
6. Hakk, Richard,
7. Hein, Eduard,
8. Hendrikson, Jüri,
9. Jalajas, Ferdinand,
10. Kaljula, Leonhard,
11. Kants, Elvelenda,
12. Kippar, Ülo,
13. Kukk, Endel,
14. Kull, Erika,
15. Kullam, Siiri,
16. Kurg, Erna,
17. Kuuse, Linda,
18. Kuusk, Voldemar,
19. Kõrvel, Evald,
20. Langeste, Helmuth,
21. Laosson, Ervin,
22. Laurits, Naima,
23. Lebens, Felix,
24. Lepik, Hermann,
25. Lepik, Vladimir,

26. Lind, Salme,
27. Lootsmaa, Salme,
28. Maisa, Salme,
29. Masing, Bernhard,
30. Mill, Osvald,
31. Mägi, Marie,
32. Mägi, Pärnald,
33. Männiste, Elsa,
34. Nei, Helga,
35. Ojasson, Harald,
36. Ots, Voldemar,
37. Palm, Marcelle-Beatrice,
38. Pehap, Endel,
39. Piirsalu, Emilie,
40. Poverus, Ernst,
41. Pudeli, Emil,
42. Rebane, Robert,
43. Reichmann, Vivi,
44. Roopere, Elvi,
45. Kuusmaa, Alice,
46. Rükken, Voldemar,
47. Sassi, Salme,
48. Silenieks, Tiia,
49. Simm, Alfred,
50. Soosaar, Ott,
51. Tammoja, Uno,
52. Tauden, Ellen,
53. Thomson, Hjalmar,
54. Tirgo, Peeter,

55. Turgan, Johanna,
56. Umbjärv, Felix,
57. Valdma, August,
58. Valdmann, Johannes,
59. Varend, Albert,
60. Veske, Eduard,
61. Veltmann, Verner,
62. Villemson, Felix,
63. Väärtnõu, Lydia ja
64. Zirk, Kaljo.

Igal uuel õpilasel tuleb tasuda 1939. a. aastamaks (3 krooni) kahe kuu jooksul kooli astumise päevast arvates; vastasel korral loetakse ta koolist lahkunuks.

Eesti Hariduse-Sõprade Seltsi õppeasutusist on loetud lahkunuks:

a) õppenõukogu otsusel:

1. Kiibus, Haivij,
2. Mets, Eduard ja
3. Saag, Valter.

b) aadressi teatamata jätmise pärast:

1. Fiegel, Hermann,
2. Ignatjev, Margarita,
3. Lehis, Enno,
4. Maitloo, Adele,
5. Sootalu, Linda,

6. Takkis, Lilli,
7. Vares, Aleksander.

c) *omal soovil*:

Peet, Olev.

Eesti Hariduse-Sõprade Seltsi teateid.

I Selts avas 1939. aasta sügisel uue õppeasutuse — tavalise keskkooli — *Poeglaste Eraprofüümnaasiumi*, mille I ja III klass alustasid tööd 4. septembril s. a.

II Eesti Hariduse-Sõprade Seltsil on kavatsus alates 1. jaanuarist 1940. aastast viia Kodukeskkooli õppemaks samale tasemele, nagu on see Kodugümnaasiumis ning Kodupõllunduskeskkoolis.

Mitmesuguseid teateid.

On tulnud ette juhtumeid, et õpilased, soovides teatavais küsimusis vastuseid õpetajailt, adresseerivad oma kirjad otseselt õpetajaile. See talitusviis ei ole otstarbekohane.

Esiteks sellepärast, et õpilasil ei ole alati teada, kes just on pädev ja kohustatud mingis küsimusis vastust andma, kas kantselei või õpetaja. Kui õpetaja, siis missugune, sest meil on paljusis aineis mitu õpetajat ja vahel võib tulla ette, et üks õpetaja teist asendab, nagu tavaliseski koolis, kui esimene on oma töös mõjuvail põhjusil takistatud.

Teiseks, et õpetajal ei ole andmeid käepärast küsija kohta, kuhu klassi viimane kuulub, missugune eelharidus tal on, missuguse klassi kursust ta õpib või kas ta üldse meie õpilane on.

Kõik need andmed on olemas kooli kantseleis. Seepärast ongi kooli juhatuse poolt pandud kehtima korraldus, et igasugune õppetöösse ja -tingimustesse puutuv õpilase kirjavahetus peab toimuma ainult kooli kantselei kaudu. Kõik selkirjeldatud nii üld-, kui ka Eesti ajaloo sündmustaja nimele, kes nad annab edasi vastavaile isikuile vastuse määramiseks.

Koolide juhatuse.

Ajaloo õppijaile

progümnaasiumi III, IV ja V ning reaalkooli I, II ja III klassist. Praegu on ilmunud trükist uued ajaloo raamatud, kus lühemalt ja selgemalt on kirjeldatud nii üld- kui ka Eesti ajaloo sündmustik.

Seepärast on soovitatav, kellel see majanduslikult ülepääsemata raskusi ei tee, soetada ajaloo *progümnaasiumi III klassi kursuse õppimiseks:*

J. Konks: „Eesti ajalugu“ ja

J. Konks: „Vana- ja keskaeg“,

reaalkooli I klassi kursuse õppimiseks:

J. Konks: „Vana- ja keskaeg“,

progümnaasiumi IV või reaalkooli II klassi kursuse õppimiseks:

J. Konks: „Uus ja uusim aeg“ ja

progümnaasiumi V või reaalkooli III klassi kursuse õppimiseks:

Kleis-Konks-Räägo: „Uusim aeg“ (ühes Eesti ajaloo ja kodanikuõpetusega).

Maateaduse õppijaile

progümnaasiumi III ja IV ning reaalkooli I ja II klassist.

1936. aastal välja antud maateaduse õpikud (D. Koppel „Maateadus I“, J. Kents „Maateadus II“ ja J. Kents „Maateadus III“) on vananenud, ega vasta enam kehtivatele õppekavadele, mispärast on soovitatav osta samade autorite uuemaid trükke alates 1939. aastast.

Kellel on soetatud mainitud raamatute vanemad trükid ning ei soovi uusi kulutusi enam teha, võib kasutada ka olemasolevaid, kuid allpool näidatud erinevustega.

Reaalkooli I ja progümnaasiumi III klassis tuleb jätta õppimata D. Koppel „Maateadus I“ toodud Euroopa Vahemere maad ja J. Kents „Maateadus II“ lõpus esinev kokkuvõtte ning õppida lisaks J. Kents „Maateadus III“ (1936. a. väljaanne) leiduvad peatükid, mis käsitlevad Turaani ja Kaukasust.

Reaalkooli II ja progümnaasiumi IV klassis
tuleb jätta õppimata *T u r a a n* ja *K a u k a -*
s u s (toodud J. Kents „Maateadus III“) ning õp-
pida lisaks *E u r o o p a* *V a h e m e r e m a a d*
(toodud D. Koppel „Maateadus I“).

Ä r a k i r i .

E. V.
Sotsiaalministeerium
Loodushoiu- ja Turismiinstituut
12. sept. 1939
Nr. 908

Tallinna linnavalitsusele.

Tänavune põuane suvi on hävitanud väga pal-
ju noori istutatuid puid ja põõsaid. Mitte ainult
tänavu kevadistest vaid ka paaril eelmisel aastal
istutatud noortest puudest on suur osa ära kui-
vanud, andes seega raske hoobi innukale kodu-
kaunistamistöele.

Seda kahju tuleb uuesti parandada ja käesole-
val sügisel tuleb kõik asutused, koolid, seltskond-
likud, majanduslikud, noorsoo, kiriklikud ja
muud organisatsioonid ning üksikmajapidami-
sed üles kutsuda ja tööle rakendada laialdasele
istutamistöele.

Kuivanud ja murdunud puude ja põõsaste ase-
mele peame aedades, elav-tarades, puiesteedel

ja linna sissesõidu maanteede ääres istutama uusi. Eelmiste aastate istutamistööd tuleb hooliga täiendada, istutades rohkesti uusi vilja- ja ilupuid.

Ilupuudest soovitame istutada rohkem selliseid, mis rutem kasvavad. Kuused, pajud, saared ja paplid on tugevad kasvama. Kuusk on ilus aastaringi ja kuuse tuulevarju hekid olgu igal linnaäärsel majapidamisel põhja ning lääne pool. Pihlakas on eriti efektne sügisel, kask on kaunis nii suvel kui ka talvel. Ka muid kodumaa mets- ning koolitatud puude istikuid tuleb istutamiseks soovitada.

Palume kõigi asutuste, organisatsioonide ja kodanike tähelepanu juhtida ka sellele, et varemalt istutatud puude toed ja sidemed oleksid korras. Maanteede ääres, kuhu eelmistel aastatel hoogtöö korras istutati noori ilupuid, võib kahjuks sageli näha katkenud sidemetega ja murdunud tugeodega või hoopis ilma tugeMETA noori puid sügistuulte käes looklemas. Nendest ei kasva korralikke ja sirgeid ilupuid.

Propageerida tuleb ka uute puukoolide rajamist, mida on vaja parema istutusmaterjali saamiseks eelolevateks aastateks.

Loodame, et T/Linnaavalitsus erilise hooliga kõiki rakendab tänavusügisestele istutamistöö-

dele, eriti aga koole, noorsugu ja organisat-
sioone.

E. H. Truuvere, Kodukaunist. peasekretär.

K. Vahtra, Asjaajaja e.

Lnv. 15. 9. Teatada Kodukaunistamise Komi-
teele ja linna asutustele juhtnööriks.

J. Soots,

Tallinna Ülemlinnapea.

Ärakiri õige: *A. Mullaveer* (allkiri),

Linnasekretäri abi aj. k. t.

Linnakoolivalitsusele alluvate koolide juhata-
jaile — teadmiseks ja täitmiseks.

19. septembril 1939. a. Nr. 41.

J. Kents,

koolivalitsuse juhataja.

A. Ploompuu,

asjaajaja abi.